

Удружење за развој
професионалних“
вештина „ПРОВЕНС
Нови Сад
+381 64 3710442
www.provens.edu.rs

Висока школа струковних
студија за образовање
васпитача у Кикинди
Кикинда
+381 0230 437 498
www.vaspitacka.edu.rs

ИЗВЕШТАЈ СА АПСТРАКТИМА

са акредитоване међународне конференције

КОНСТРУКТИВИСТИЧКИ ПРИСТУП У РАЗВОЈУ КУЛТУРНИХ ВРЕДНОСТИ И АКТИВНОСТИ ДЕЦЕ ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

24. мај 2025. године

на Високој школи струковних студија за образовање васпитача у
Кикинди

Кикинда

Међународна конференција
КОНСТРУКТИВИСТИЧКИ ПРИСТУП У РАЗВОЈУ
КУЛТУРНИХ ВРЕДНОСТИ И АКТИВНОСТИ ДЕЦЕ
ПРЕДШКОЛСКОГ УЗРАСТА

Циљ међународне конференције „Конструктивистички приступ у развоју културних вредности и активности деце предшколског узраста“ је унапређење компетенција запослених у институцијама културе и образовања за осмишљавање и реализацију програма намењених деци предшколског узраста, заснованих на принципима конструктивистичког приступа. Посебан акценат биће стављен на развијање међусекторске сарадње и представљање примера добре праксе у раду са децом српске националности у Мађарској и мађарске националности у Србији.

Конференција је намењена библиотекаrima, кустосима музеја и галерија, васпитачима, професорима и студентима васпитачких школа, представницима удружења грађана активних у области културе и образовања, као и стручним удружењима. Ова међународна конференција је акредитована у Педагошком заводу Војводине под бројем 353 од 13. маја 2025. године, те учесници из образовних институција добијају уверење о остварена два бода стручног усавршавања.

Поздравне речи и отварање конференције од стране суорганизатора Високе школе струковних студија за образовање васпитача у Кикинди упућене су од стране директорке др Ангеле Месарош Живков, а од стране Удружења „ПРОВЕНС“ заступнице др Драгана Малешевић. Модератор конференције је др Тамара Грујић, проф.

Предавачи на конференцији су: др Драгана Малешевић, проф. на ВШССОВ у Кикинди, др Миланка Маљковић, проф. ВШССОВ у Кикинди и др Мирјана Марковић, проф., др Драган Киурски, виши музејски педагог Народног музеја у Кикинди, Кристина Дрљић, директорка Предшколске установе „Драгољуб Удицки“ у Кикинди, Споменка Ђукин Брцан, директорка подружнице у Дески и Сања Симулов, васпитач у забавишту у Дески, Српског забавишта, основне школе, гимназије, колегијума и библиотеке „Никола Тесла“ са седиштем у Будимпешти, Кристифор Брцан, председник КУД „Банат“ у Дески (Мађарска), а излагање Рамоне Тот, председница КУД „Еђшег“ у Кикинди је презентovala васпитач Силвија Ковач, чланица КУД „Еђшег“.

Након сваког блока учесници конференције имали су прилику за вођење дискусије о презентованим темама на конференцији. По завршетку конференције сумирани су закључци конференције.

Сумирани утисци на конференцији

На основу излагања предавача и дискусије учесника конференције сумирани су утисци:

- Конструктивистички приступ у раду са децом је изузетно ефикасан у подстицању активног учења, истраживања и креативности.
- Установе културе, попут музеја, библиотека и галерија, имају важну васпитно-образовну улогу у локалној заједници.
- Неговање културног и националног идентитета, нарочито у мултикултурним срединама и у дијаспори, од кључног је значаја за дечји развој.
- Сарадња између предшколских установа и установа културе може резултирати квалитетним програмима у којима дете има централну улогу.
- Културно-уметничка друштва представљају важне носиоце очувања културног идентитета и изградње мултикултуралности у заједници.

Закључци конференције

Акредитована међународна конференција „Конструктивистички приступ у развоју културних вредности и активности деце предшколског узраста“ показала је колико је важно укључити различите секторе – образовање, културу и локалну заједницу – у развој свеобухватних програма за децу.

Сумиране утиске учесници конференције дефинисали су у закључке и препоруке за даље унапређивање:

1. Неопходно је наставити са развојем међусекторске сарадње у корист деце.
2. Препорука је да се у програме васпитања у значајнијој мери уведу садржаји из културне баштине и савремених културних пракси.
3. Потребно је јачати стручно усавршавање васпитача и културних радника за примену конструктивистичког приступа.
4. Предлажемо организовање сличних конференција као простор за размену знања и примера добре праксе.

АПСТРАКТИ
ИЗЛАГАЊА НА КОНФЕРЕНЦИЈИ

др Драгана Малешевић, проф.

Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди

Конструктивистички приступ у радионицама за развој културних вредности и навика деце предшколског узраста

Апстракт:

Културне вредности и навике имају кључну улогу у формирању личности сваког појединца од најранијег узраста и представљају темељ друштвеног суживота. Социјални конструктивистички приступ наглашава значај активног учешћа детета у процесу учења, при чему се његов развој одвија у контексту заједнице и у интеракцији са њеним члановима. У раду су представљени модели конструктивистички оријентисаних програма сарадње предшколских установа са институцијама културе. Сарадња образовних институција и институција културе треба да доприноси стварању смисленијих и животно релевантнијих образовних искустава за децу. Такви програми подстичу дечју радозналост, креативност и активно учење, те омогућавају дубље разумевање културних вредности и личну афирмацију у заједници.

Кључне речи: социјални конструктивизам, предшколско дете, културне вредности, активно учење

др Миланка Маљковић, проф.

Висока школа струковних студија за образовање васпитача у Кикинди

др Мирјана Марковић, проф.

Развој говора детета и неговање језичке културе у радионицама за децу

Апстракт:

Радионице за децу и њихово организовање у оквиру реализације васпитно-образовног рада у вртићима све чешће су тема стручних скупова. Отуда ћемо у овом тексту покушати да их на што једноставнији начин дефинишемо, појаснимо њихову интегралну улогу са аспекта рада васпитача и покушамо да корисним информацијама помогнемо и предложимо смернице како да се успешно радионице реализују у оквиру праксе рада васпитача. Под радионичарским радом се подразумева процес сарадње васпитача са групом деце која се максимално залаже како би се постигао јединствен (заједнички) циљ, а унапредиле и развијале индивидуалне језичке способности. Радионичарски рад се разликује од групног рада зато што у њему деца и васпитачи сарађују користећи своје индивидуалне вештине, дајући истовремено конструктивне повратне информације или идеје.

Кључне речи: дете, говорни развој, радионице, предшколска установа.

др Драган Киурски, виши музејски педагог
Народни музеј Кикинда

Савремени приступи музејске педагогије у функцији васпитања деце предшколског узраста

Апстракт:

Музејско окружење као облик информалног учења пружа бројне могућности за васпитање и стицање знања код предшколске деце, у интеракцији са оригиналним експонатима. Основу овог процеса чини конструктивистички приступ, који подразумева активно, искуствено учење, повезивање са личним искуствима, кооперативни рад, развој критичког мишљења и интеграцију са формалним образовањем. У музеју, деца различито реагују – нека стичу нова сазнања, нека проширују постојећа, а нека настављају самостално истраживање. Теоријска основа се ослања на ставове Дјуија, Хупер-Гринхил, Милутиновић и Хајна. У раду се приказују иновативни модели едукације у Народном музеју Кикинда – радионице, прилагођене изложбе и музејски театар. Закључак потврђује да конструктивизам омогућава музејима да одговоре на потребе деце, подстичу развој вештина, идентитета, критичког мишљења и повезују музејско искуство са свакодневним животом.

Кључне речи: музеј, музејска педагогија, деца, изложба, радионица

Кристина Дрљић, директорка

Предшколска установа „Драгољуб Удицки“, Кикинда

Сарадња предшколске установе и установа културе у креирању и развијању програма у којима дете има централну улогу

Апстракт:

Полазна тачка управо је период предшколског узраста, јер тај период одликује сензитивност и осетљивост за нове приступе и сазнања, кроз откривачки и истраживачки дух (нове основе програма). Јасно је да деци још у раном узрасту треба омогућити разноврсне активности, које дају могућност за конструктивно и стваралачко деловање у интеракцији са окружењем. Радом ће бити представљени конструктивни приступ и модели развоја мултикултуралности деце из ПУ као и сарадња са установама културе у којима дете има централну улогу. Партнерство са породицом као један од најразвијенијих и најважнијих облика сарадње. Да би се дете што лакше и боље социјализовало, кључну улогу управо поред васпитача, а уједно и најважнију, има управо породица. Сарадња са културним институцијама допринеће богаћењу дечијег и социјалног интелектуалног искуства и деловаће на културну еманципацију дечије личности.

Кључне речи: дете, васпитач, родитељ, породица, локална заједница

Споменка Ђукин Брцан, директорка

Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека
Никола Тесла, забавиште у Дески

Сања Симулов, васпитач

Српско забавиште, основна школа, гимназија, колегијум и библиотека
Никола Тесла, забавиште у Дески

Развој културног идентитета предшколског детета у српском забавишту у Дески (Мађарска)

Апстракт:

Развој културног идентитета у раном детињству темељ је личности и осећаја припадности. У српском забавишту у Дески, где живи српска мањина у Мађарској, овај процес је од посебног значаја. Циљ је да деца кроз игру, музику, празнике и приче упознају српски језик, традицију и вредности. Посебна пажња посвећује се неговању језика као носиоца културе и развијању поноса на порекло. Значајан број деце долази из мађарских породица, па се кроз рад и они упознају са српском културом, чиме се граде мостови међу народима. Сарадња са КУД-ом „Банат” омогућава деци учешће у фолклору и музици, продубљујући везу са традицијом. Забавиште у Дески није само образовна установа, већ и простор за неговање заједништва и културне баштине, који деци пружа осећај припадности и идентитета.

Кључне речи: српско забавиште, предшколско дете, културни идентитет, традиција

Кристифор Брцан, руководилац

Културно-уметничко друштво „Банат“ у Десци (Мађарска)

**Развој и очување српског културног идентитета и
мултикултуралности у културно-уметничком друштву „Банат“ у
Десци (Мађарска)**

Апстракт:

Српско културно удружење Банат, основано 1948. године, једна је од најактивнијих српских заједница у Мађарској. Од 1990-их проширује деловање на културне, етнографске и издавачке активности. Познато је по серији публикација „Дешчанске свеске“, етнографским збиркама и успешним наступима на европским фестивалима српског фолклора. Учествојући у IPA Interreg пројектима, Удружење је обновило Српско спомен-гробље и изградило Српски културни центар „Свети Сава“, Етнографски музеј и радионицу старих заната. Обезбеђен је и смештај за 22 особе. Удружење редовно организује 32 манифестације годишње, укључујући „Ајваријаду“, „Банатски сабор“ и Фолк Фест. За свој рад добило је бројна признања, укључујући Орден заслуга Светог Саве. Више од сто чланова активно учествује у програмима за све узрасте. Финансира се углавном кроз конкурсе и донације, а сарађује са српским институцијама и црквом ради очувања идентитета и културе.

Кључне речи: српски културни идентитет, КУД „Банат“, етнографија, деца, мултикултуралност

Рамона Тот,

чланица Националног савета мађарске националне мањине

**Развој и очување мађарског културног идентитета и
мултикултуралности у Културно-уметничком друштву „Еђсег“ у
Кикинди**

Апстракт:

Културно-уметничко друштво „Egység” из Кикинде посвећено је развоју и очувању мађарског културног идентитета и промоцији мултикултуралности. Његова мисија је да код деце од најранијег узраста подстакне љубав према мађарском језику, традицији и вредностима. Кроз песму, игру, бајке и заједничке активности деца развијају осећај припадности и самопоуздан идентитет. Мултикултурална средина у којој живимо пружа богатство, али и потребу за очувањем сопствених корена. Национална свест не искључује друге, већ доприноси међусобном разумевању. Удружење кроз различите секције – фолклорну, драмску, хор, радионице за децу, ручне радове, гастрономску и цитрашку – активно доприноси очувању културне баштине. Ове активности не само да јачају идентитет младих, већ их и уче уважавању других култура. Наш задатак је да деци будемо ослонац на том путу.

Кључне речи: мађарски културни идентитет, КУД „Egység”, етнографија, деца, мултикултуралност

KIVONATOK
ELŐADÁSOK A KONFERENCIÁN

dr. Malešević Dragana, professzor,

Kikindai Óvodapedagógus-képző Alkalmazott Tudományok Főiskolája

A konstruktivista megközelítés szerepe az óvodáskorú gyermekek kulturális értékeinek és szokásainak fejlesztését célzó műhelymunkákban

Absztrakt:

A kulturális értékek és szokások kulcsszerepet játszanak minden egyén személyiségének formálásában már a legkorábbi életkortól kezdve, és alapját képezik a társadalmi együttélésnek. A szociális konstruktivista megközelítés hangsúlyozza a gyermek aktív részvételének fontosságát a tanulási folyamatban, amely fejlődése a közösség kontextusában, annak tagjaival való interakció során történik. A dolgozat bemutatja az óvodai intézmények és kulturális intézmények együttműködésén alapuló, konstruktivista szemléletű programmodelleket. Az oktatási és kulturális intézmények közötti együttműködésnek hozzá kell járulnia az életközeli és tartalmas oktatási tapasztalatok kialakításához a gyermekek számára. Az ilyen programok serkentik a gyermek kíváncsiságát, kreativitását és aktív tanulását, lehetővé téve a kulturális értékek mélyebb megértését és a személyes kibontakozást a közösségben.

Kulcsszavak: szociális konstruktivizmus, óvodás gyermek, kulturális értékek, aktív tanulás

Dr. Maljković Milanka, professzor

Kikindai Óvodapedagógus-képző Alkalmazott Tudományok Főiskolája

Dr. Marković Mirjana, professzor

A gyermek beszédfejlődése és a nyelvi kultúra ápolása gyermekfoglalkozások keretében

Absztrakt:

A gyermekfoglalkozások és azok megszervezése az óvodai nevelő-oktató munka keretében egyre gyakoribb témája a szakmai találkozókknak. Ezért ebben a szövegben megpróbáljuk ezeket a lehető legegyszerűbben meghatározni, megmagyarázni szerepüket a nevelők munkájának szempontjából, valamint hasznos információkkal szolgálni és útmutatást adni arra vonatkozóan, hogyan lehet ezeket a foglalkozásokat sikeresen megvalósítani az óvodai gyakorlatban. A foglalkozás alatt a nevelő és a gyermekcsoport együttműködését értjük, akik közösen törekednek egy közös cél elérésére, miközben fejlesztik egyéni nyelvi képességeiket. A foglalkozás különbözik a csoportmunkától, mivel itt a gyerekek és a nevelők együttműködnek, kihasználva egyéni készségeiket, miközben építő jellegű visszajelzéseket vagy ötleteket adnak.

Kulcsszavak: gyermek, beszédfejlődés, foglalkozások, óvodai intézmény.

Dr. Kiurski Dragan, múzeumpedagógus felsőfokú végzettséggel
Kikindai Népmúzeum

A múzeumpedagógia korszerű megközelítései az óvodás korú gyermekek nevelésében

Absztrakt:

A múzeumi környezet, mint informális tanulási forma, számos lehetőséget nyújt az óvodáskorú gyermekek nevelésére és tudásuk megszerzésére az eredeti kiállítási tárgyakkal való interakció során. Ennek a folyamatnak az alapját a konstruktivista megközelítés képezi, amely aktív, tapasztalati tanulást, személyes élményekhez való kapcsolódást, kooperatív munkát, kritikus gondolkodás fejlesztését és az iskolai oktatással való integrációt jelent. A múzeumban a gyermekek különbözően reagálnak – egyesek új ismereteket szereznek, mások bővítik meglévő tudásukat, míg mások önálló kutatásba kezdenek. Az elméleti alapot Dewey, Hooper-Greenhill, Milutinović és Hajna nézetei képezik. A tanulmány bemutatja a kikindai Népmúzeum innovatív oktatási modelljeit – műhelyeket, testreszabott kiállításokat és múzeumi színházat. A következtetés megerősíti, hogy a konstruktivizmus lehetővé teszi a múzeumok számára, hogy megfeleljenek a gyermekek szükségleteinek, ösztönözzék a képességek, identitás, kritikus gondolkodás fejlődését, és összekapcsolják a múzeumi élményt a mindennapi élettel.

Kulcsszavak: múzeum, múzeumpedagógia, gyermekek, kiállítás, műhely

Kristina Drljić, igazgató

„Dragoljub Udicki” Óvodai Intézmény, Kikinda

Óvodai intézmény és kulturális intézmények együttműködése a gyermek központú programok kialakításában és fejlesztésében

Absztrakt:

A kiindulópont az óvodáskor, mert ez az időszak érzékeny és nyitott az új megközelítésekre és ismeretekre, a felfedező és kutató szellem által (új programalapok). Világos, hogy a gyermekeknek már korán változatos tevékenységeket kell biztosítani, amelyek lehetővé teszik a konstruktív és kreatív cselekvést a környezettel való interakcióban. A tanulmány bemutatja a konstruktív megközelítést és az óvodai multikulturalitás fejlődési modelljeit, valamint az együttműködést a kulturális intézményekkel, ahol a gyermek központi szerepet kap. A családdal való partnerség a legfejlettebb és legfontosabb együttműködési formák egyike. Ahhoz, hogy a gyermek minél könnyebben és jobban szocializálódjon, a családnak, a pedagógus mellett, kulcsfontosságú és legfontosabb szerepe van. A kulturális intézményekkel való együttműködés gazdagítja a gyermek szociális és intellektuális élményeit, és hozzájárul a gyermek személyiségének kulturális emancipációjához.

Kulcsszavak: gyermek, pedagógus, szülő, család, helyi közösség

Spomenka Đukin Brcan, igazgató

Szerb Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár
„Nikola Tesla”, Deszka

Sanja Simulov, pedagógus

Szerb Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium, Kollégium és Könyvtár
„Nikola Tesla”, Deszka

Az óvodáskorú gyermek kulturális identitásának fejlődése a deszkai szerb óvodában (Magyarország)*Absztrakt:*

A kulturális identitás fejlődése a korai gyermekkorban az egyén alapja és a tartozás érzése. A deszkai szerb óvodában, ahol a magyarországi szerb kisebbség él, ez a folyamat különösen fontos. A cél, hogy a gyermekek játék, zene, ünnepek és mesék segítségével megismerjék a szerb nyelvet, hagyományokat és értékeket. Különös figyelmet fordítanak a nyelv, mint a kultúra hordozójának ápolására, és a származás iránti büszkeség fejlesztésére. Sok gyermek magyar családból érkezik, így ők is megismerkednek a szerb kultúrával, hidakat építve a népek között. Az együttműködés a „Banat” KUD-dal lehetővé teszi a gyermekek számára a folklórban és a zenében való részvételt, elmélyítve a hagyományokhoz való kötődést. A deszkai óvoda nem csak oktatási intézmény, hanem a közösség és a kulturális örökség ápolásának helyszíne, amely a gyermekeknek identitás- és tartozásérzetet nyújt.

Kulcsszavak: szerb óvoda, óvodáskorú gyermek, kulturális identitás, hagyomány

Kristofor Brcan, vezető

„Banat” Kulturális és Művészeti Egyesület,
Deszka (Magyarország)

**A szerb kulturális identitás és multikulturalitás fejlesztése és
megőrzése a deszkai „Banat” Kulturális és Művészeti Egyesületben
(Magyarország)**

Absztrakt:

A Banat szerb kulturális egyesületet 1948-ban alapították, és az egyik legaktívabb szerb közösség Magyarországon. Az 1990-es évektől kezdve kiterjesztette tevékenységét kulturális, néprajzi és kiadói munkákra. Ismert a „Deščanske svecke” sorozat kiadványairól, néprajzi gyűjteményeiről és sikeres szerepléseiről az európai szerb folklórfesztiválokon. Az IPA Interreg projektekben való részvétel során megújították a szerb emlékhelyet és felépítették a „Szent Száva” szerb kulturális központot, az Etnográfiai Múzeumot és a régi mesterségek műhelyét. Szállást biztosítottak 22 személy számára. Az egyesület évente mintegy 32 rendezvényt szervez, köztük az „Ajvarijada”, a „Banati Találkozó” és a Folklór Fesztivált. Munkájukért számos elismerést kaptak, köztük a Szent Száva-rend kitüntetését. Több mint száz tag aktívan részt vesz a különböző korosztályoknak szóló programokban. Finanszírozásuk főként pályázatokból és adományokból származik, és együttműködnek szerb intézményekkel és az egyházzal az identitás és kultúra megőrzése érdekében.

Kulcsszavak: szerb kulturális identitás, Banat KUD, néprajz, gyermekek, multikulturalitás

Ramona Tot,

a Magyar Nemzeti Kisebbségi Önkormányzat tagja

A magyar kulturális identitás és multikulturalitás fejlesztése és megőrzése a kikindai „Egység” Kulturális és Művészeti Egyesületben

Absztrakt:

A kikindai „Egység” Kulturális és Művészeti Egyesület elkötelezett a magyar kulturális identitás fejlesztése és megőrzése, valamint a multikulturalitás népszerűsítése mellett. Küldetésük, hogy a gyermekekben már a legkorábbi életkortól kezdve megszerettessék a magyar nyelvet, hagyományokat és értékeket. Éneklés, játék, mesék és közös tevékenységek révén a gyermekek kötődési és magabiztos identitást fejlesztenek. A multikulturális környezet gazdagságot nyújt, de megköveteli saját gyökereink megőrzését is. A nemzeti tudatosság nem zárja ki a másságot, hanem hozzájárul a kölcsönös megértéshez. A szervezet különböző szekciói – néptánc, dráma, kórus, gyermekfoglalkozások, kézműves műhelyek, gasztronómiai és citerás csoportok – aktívan hozzájárulnak a kulturális örökség megőrzéséhez. Ezek a tevékenységek nemcsak a fiatalok identitását erősítik, hanem megtanítják őket más kultúrák tiszteletére is. Feladatunk, hogy a gyermekek támaszai legyünk ezen az úton.

Kulcsszavak: magyar kulturális identitás, Egység KUD, népraj

ABSTRACTS

PRESENTATIONS AT THE CONFERENCE

Dragana Malešević, PhD, Professor

College of Vocational Studies for Teacher Education in Kikinda

Constructivist Approach in Workshops for the Development of Cultural Values and Habits in Preschool Children

Abstract:

Cultural values and habits play a crucial role in shaping the personality of every individual from the earliest age and form the foundation of social coexistence. The social constructivist approach emphasizes the importance of the child's active participation in the learning process, where development occurs within the context of the community and through interaction with its members. This paper presents models of constructivist-oriented programs based on the cooperation between preschool institutions and cultural institutions. The collaboration between educational and cultural institutions should contribute to the creation of more meaningful and life-relevant educational experiences for children. Such programs stimulate children's curiosity, creativity, and active learning, enabling a deeper understanding of cultural values and personal affirmation within the community.

Keywords: social constructivism, preschool child, cultural values, active learning

Milanka Maljković, PhD, Professor

College of Vocational Studies for Teacher Education in Kikinda

Mirjana Marković, PhD, Professor

Speech Development of the Child and Fostering Language Culture in Children's Workshops

Abstract:

Workshops for children and their organization within educational activities in kindergartens have become an increasingly common topic at professional gatherings. Therefore, in this text, we aim to define them in the simplest way possible, explain their integral role from the educator's perspective, and offer useful information and guidelines for the successful implementation of workshops in preschool practice. Workshop-based work refers to the process of collaboration between the educator and a group of children who are jointly committed to achieving a common goal while enhancing and developing individual language abilities. Workshop activities differ from group work in that children and educators collaborate by using their individual skills while simultaneously providing constructive feedback and ideas.

Keywords: child, speech development, workshops, preschool institution.

Dragan Kiurski, PhD, Senior Museum Educator
National Museum Kikinda

Contemporary Approaches to Museum Pedagogy in the Education of Preschool Children

Abstract:

The museum environment, as a form of informal learning, offers numerous opportunities for the education and acquisition of knowledge in preschool children through interaction with original exhibits. The basis of this process is a constructivist approach, which implies active, experiential learning, connection with personal experiences, cooperative work, development of critical thinking, and integration with formal education. In the museum, children respond differently – some acquire new knowledge, some expand existing knowledge, and others continue independent exploration. The theoretical foundation relies on the views of Dewey, Hooper-Greenhill, Milutinović, and Hajna. The paper presents innovative educational models at the National Museum Kikinda – workshops, tailored exhibitions, and museum theatre. The conclusion confirms that constructivism enables museums to meet the needs of children, encouraging the development of skills, identity, critical thinking, and linking the museum experience with everyday life.

Keywords: museum, museum pedagogy, children, exhibition, workshop

Kristina Drljić, Director

Preschool Institution “Dragoljub Udicki”, Kikinda

Cooperation between Preschool Institutions and Cultural Institutions in Creating and Developing Programs with the Child at the Center

Abstract:

The starting point is precisely the preschool period, as this period is characterized by sensitivity and openness to new approaches and knowledge, through a spirit of discovery and exploration (new program foundations). It is clear that children need to be offered diverse activities from an early age, which provide opportunities for constructive and creative action in interaction with the environment. The paper will present the constructivist approach and models for the development of multiculturalism among preschool children, as well as cooperation with cultural institutions where the child has a central role. Partnership with the family is one of the most developed and important forms of cooperation. For the child to socialize as easily and well as possible, the family has a key and most important role alongside the educator. Cooperation with cultural institutions will enrich the child's social and intellectual experience and contribute to the cultural emancipation of the child's personality.

Keywords: child, educator, parent, family, local community

Spomenka Đukin Brcan, Director

Serbian Kindergarten, Primary School, Gymnasium, Collegium, and
Library Nikola Tesla, Kindergarten in Deska

Sanja Simulov, Educator

Serbian Kindergarten, Primary School, Gymnasium, Collegium, and
Library Nikola Tesla, Kindergarten in Deska

**Development of Cultural Identity of Preschool Children in the Serbian
Kindergarten in Deska (Hungary)**

Abstract:

The development of cultural identity in early childhood is the foundation of personality and a sense of belonging. In the Serbian kindergarten in Deska, where a Serbian minority lives in Hungary, this process is of special importance. The goal is for children to learn about the Serbian language, traditions, and values through play, music, holidays, and stories. Special attention is given to nurturing the language as a carrier of culture and developing pride in heritage. A significant number of children come from Hungarian families, and through the work, they get acquainted with Serbian culture, thus building bridges between peoples. Cooperation with the Cultural-Artistic Society "Banat" enables children to participate in folklore and music, deepening their connection to tradition. The kindergarten in Deska is not only an educational institution but also a space for nurturing community and cultural heritage, which provides children with a sense of belonging and identity.

Keywords: Serbian kindergarten, preschool child, cultural identity, tradition

Kristofor Brcan, Leader

Cultural-Artistic Society “Banat”,
Deska (Hungary)

**Development and Preservation of Serbian Cultural Identity and
Multiculturalism in the Cultural-Artistic Society “Banat” in Deska
(Hungary)**

Abstract:

The Serbian cultural association Banat, founded in 1948, is one of the most active Serbian communities in Hungary. Since the 1990s, it has expanded its activities to cultural, ethnographic, and publishing work. It is known for the publication series “Deščanske sveske,” ethnographic collections, and successful appearances at European Serbian folklore festivals. Participating in IPA Interreg projects, the association renovated the Serbian memorial cemetery and built the Serbian Cultural Center “Saint Sava,” an Ethnographic Museum, and a workshop for traditional crafts. Accommodation for 22 people has been provided. The association regularly organizes 32 events annually, including “Ajvarijada,” “Banat Assembly,” and Folk Fest. It has received numerous awards for its work, including the Order of Merit of Saint Sava. More than one hundred members actively participate in programs for all ages. Funding mostly comes from grants and donations, and it cooperates with Serbian institutions and the church to preserve identity and culture.

Keywords: Serbian cultural identity, Banat CAS, ethnography, children, multiculturalism

Ramona Tot,

Member of the National Council of the Hungarian National Minority

Development and Preservation of Hungarian Cultural Identity and Multiculturalism in the Cultural-Artistic Society “Egység” in Kikinda

Abstract:

The Cultural-Artistic Society “Egység” from Kikinda is dedicated to developing and preserving Hungarian cultural identity and promoting multiculturalism. Its mission is to instill love for the Hungarian language, traditions, and values in children from the earliest age. Through singing, playing, fairy tales, and joint activities, children develop a sense of belonging and a confident identity. The multicultural environment in which we live provides richness but also requires the preservation of one’s own roots. National consciousness does not exclude others but contributes to mutual understanding. The association actively contributes to the preservation of cultural heritage through various sections – folklore, drama, choir, children’s workshops, handicrafts, gastronomy, and cimbalom groups. These activities not only strengthen the identity of the young but also teach respect for other cultures. Our task is to be a support for children on this path.

Keywords: Hungarian cultural identity, Egység CAS, ethnography, children, multiculturalism